WOORD VAN DE VOORZITTER

Op onze 26e Algemene Vergadering zijn we verder doorgegaan op de ingeslagen weg met 2 uitstekende spreekbeurten en een mooie jaarmedaille van Pazzi De Peuter.

Onze eerstvolgende activiteiten zijn:

1. Het bezoek aan het **Penningkabinet** op vrijdag 26 september vanaf 14 u.

2. De **medaillebeurs** op zaterdag 27 september.

3. Onze **familie-uitstap** op zaterdag 11 oktober in Hasselt met een bezoek aan het Jenevermuseum en zijn medaillecollectie.

Op voorstel van Luc is het bestuur akkoord om werk te maken van een classering van **ons archief**. We zoeken iemand die ons daarbij wil helpen en in de toekomst het archief wil bijwerken.

De **moeite waard**; de expo "La phaléristique. Ordres. Rubans. Décorations" te Jambes bij Namen t.e.m. 11 november.

Meer info op
http://www.anhaive.be/expositions/actualites/87-la-phaleristique.html

Ik hoop jullie – na een deugddoende vakantie - talrijk te mogen verwelkomen op onze medaillebeurs !

Stefan De Lombaert

LE MOT DU PRÉSIDENT

Lors de notre 26ième Assemblée Générale, nous avons continué sur la voie entamée, avec 2 excellentes présentations et une belle médaille annuelle de Pazzi De Peuter.

Nos prochaines activités sont:

1. Visite au **Cabinet des Médailles** le vendredi 26 Septembre à partir de 14 h

2. Notre **bourse aux médailles**, le samedi 27 Septembre

3. Notre **journée familiale** le samedi 11 Octobre à Hasselt avec une visite au musée du genièvre et sa collection de médailles.

Sur proposition de Luc, le Conseil d'Administration est d'accord pour démarrer **le classement de nos archives**. Nous cherchons quelqu'un qui veut nous aider et mettre à jour les archives dans le futur.

L'exposition «La phaleristique. Ordres. Rubans. Décorations" se tient à Jambes (Namur) jusqu'au 11 novembre.

Plus d'infos sur
http://www.anhaive.be/expositions/actualites/87-la-phaleristique.html

J'espère de vous voir - après les vacances – à notre bourse annuelle !

Stefan De Lombaert

HET SLECHTEN VAN DE VESTINGWERKEN VAN DE CITADEL VAN ANTWERPEN OP 23 AUGUSTUS 1577

EEN AAN JACQUES JONGHELINCK TOEGESCHREVEN LODEN PLAQUETTE

HANS JONGELING

De Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) omvat een belangrijk deel van de Nederlandse geschiedenis en heeft onder andere de basis gelegd voor de welvarende Gouden Eeuw en de voor de zeventiende eeuw progressieve godsdiensttolerantie in de Nederlanden. Het verzet tegen de Spaanse onderdrukker en de overwinningen die werden behaald, hebben niet alleen op economisch en politiek vlak veel opgeleverd, maar ook in de kunsten. De numismatiek mag hierbij zeker niet ontbreken. Men kan bijvoorbeeld denken aan geuzenpenningen, noodmunten en herdenkingspenningen en plaquettes. Een belangrijke gebeurtenis uit de Tachtigjarige Oorlog, zelfs een keerpunt in De Opstand, was de Spaanse Furie in 1576 en de daaropvolgende bevrijding van Antwerpen in 1577. Deze gebeurtenissen zijn op verschillende media vastgelegd, waaronder metaal in de vorm van een aantal plaquettes toegeschreven aan de bekende medailleur Jacques Jonghelinck. Het sluitstuk van deze serie plaquettes is het slechten of afbreken van de Spaanse vestingwerken van de citadel van Antwerpen op 23 augustus 1577.

Jacques Jonghelinck (toegeschreven aan), Antwerpen, ca. 1580. Lood 185 mm.
Foto: R. Kemme
(2/3 ware grootte)

Historische context – De Spaanse Furie en de bevrijding van Antwerpen

Halverwege de zestiende eeuw was Antwerpen de belangrijkste handelsstad van de Spaanse Nederlanden en van geheel Noord-Europa. Doordat de Nederlanden sinds 1568 in oorlog waren met Spanje, was Antwerpen vanwege haar strategische ligging en rijkdom een belangrijke stad om in bezit te houden voor de Spanjaarden. Zoals in meerdere steden in de Spaanse Nederlanden, waren ook in Antwerpen huursoldaten gelegerd. Door de jarenlange strijd met de Nederlanden raakte de Spaanse staatskas echter steeds meer uitgeput en op 1 september 1575 werd het staatsbankroet uitgeroepen.[1] Vele soldaten hadden door de slechte economische situatie van het land al jaren geen soldij meer gekregen. In maart 1576 sloegen de eerste Spaanse soldaten aan het muiten en wel in Zierikzee. Een half jaar later was voor de in Antwerpen gelegerde soldaten de maat vol. Onder leiding van de commandant van de citadel van Antwerpen Sancho d'Avila (1523-1583) werd de plundering van de stad voorbereid. Op 4 november 1576 werd door circa 6.000 ruiters de citadel verlaten en vele duizenden inwoners vermoord, beroofd en verkracht.[2] Overal in de stad woedde brand en onder andere het prachtige stadhuis brandde volledig af.[3]

Deze gebeurtenis bleef niet onopgemerkt in de Nederlanden en bracht een grote schok door het land. Voor de Gewesten was dit de spreekwoordelijke druppel die de emmer deed overlopen. De anti-Spaanse sfeer werd hierdoor nog meer versterkt en er werd een alliantie gevormd tussen de staten van Holland en Zeeland en de Zuidelijke staten. Willem van Oranje (1533-1584) werd gekozen tot nieuwe stadhouder. Deze overeenkomst is bekend geworden als de Pacificatie van Gent en werd een aantal dagen na de Spaanse Furie op 8 november 1576 gesloten.

Niet alleen waren er Spaanse troepen gestationeerd in Antwerpen, onder andere ook Duitse en Waalse huurlingen bevonden zich in de stad. Na de plunderingen weigerden de soldaten echter de Scheldestad te verlaten, ondanks de eis van de Vlaamse gemeenschap op 20 maart 1577 het grondgebied te verlaten. Uiteindelijk werden de soldaten op 1 augustus 1577 uit de stad verdreven en werden op 23 augustus de vestingwerken die de Spanjaarden hadden aangelegd symbolisch afgebroken.

Detail plaquette met soldaten en vrouw die o.a. een mand met zand wegdragen.
Foto: R. Kemme

Naast de al langer spelende zware belastingheffingen en godsdienstintolerantie door Spanje, was de Spaanse Furie de aanleiding voor de Nederlandse gewesten om gezamenlijk ten strijde te trekken tegen de Spaanse koning. Een ommekeer in de oorlog tegen Spanje en een eerste stap naar het ontstaan van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden in 1588. De plundering van Antwerpen is dus een cruciaal keerpunt in de Tachtigjarige Oorlog geweest en zo ook voor de Nederlandse geschiedenis.

De in dit artikel vermelde loden plaquette onderstreept bovengenoemd historisch belang en geeft dit prachtig gedetailleerd weer. Op de plaquette ziet men een optocht van de inwoners van Antwerpen gewapend met spades en manden op weg naar de citadel. Op de achtergrond het slopen en afgraven van de vesting. Op de voorgrond een groepje bewapenende soldaten. Het geheel is binnen een krans van lauwerbladeren.

Tekening "Slechten vestingwerken citadel Antwerpen" door Maerten de Vos.
Pen, bruine inkt en waterverf.
Foto: Ashmolean Museum, University of Oxford. Inv. Nr. WA1996.324.

Vereeuwiging op papier en metaal

Studies hebben uitgewezen dat het voor zestiende en zeventiende eeuwse beeldhouwers die met steen, hout of metaal werkten, gebruikelijk was om hun kunstwerken af te leiden van gravures. Dit was met name gebruikelijk in de Nederlanden en de Duitse staten.[4] Gravures zorgden voor een wijde verspreiding van bekende kunstwerken over het hele Europese continent. Gravures waren relatief goedkoop in losse vorm of boekvorm en populair onder zowel de burgerij als de kunstenaar om hun informatieve, stilistische of inspirerende waarde.

Aangezien in de zestiende en zeventiende eeuw gravures door kunstenaars meestal louter als inspiratie werden gebruikt, is het bijzonder dat er een hele serie van zeven plaquettes (in verschillende metalen) met als thema 'De Spaanse Furie' en de 'Bevrijding van Antwerpen' gebaseerd op identieke gravures is gemaakt.[5] De originele tekeningen die aan de basis lagen van de serie plaquettes zijn vervaardigd door de Antwerpse schilder Maerten de Vos (1532-1603). Hij was een van de belangrijkste en meest gevraagde Zuid-Nederlandse schilders voor de herinrichting van de Antwerpse kerken na de Beeldenstorm in 1566.

De serie van zeven ronde tekeningen in rechthoekige lijsten zijn in 1577 door de gebroeders Wierix vervaardigd en een jaar later gepubliceerd als gravures door Pierre Baltens.[6] Deze gravures waren:

1. Het verbond tussen Bours, Liedekerke en Roeck.
2. Commandant Bours verdrijft Merville en Treslong uit de citadel.
3. De eed van de overwinnaars.
4. Overleg tussen de Duitse huurlingen en Roeck, Bours en Liedekerke.
5. Hoe de Duitse huurlingen Antwerpen verlieten.
6. Bours overhandigd de sleutels van de citadel aan Liedekerke.
7. Het slechten van de vestingwerken van de citadel van Antwerpen.

De gravures van de gebroeders Wierix waren zeer waarschijnlijk niet met een commercieel doel gemaakt, maar vooral vanuit een patriottisch oogpunt. Hoewel dit voor deze tijd vrij normaal was, was de vervaardiging van overeenkomstige metalen plaquettes dit niet. De productie in metaal was een veel kostbaarder en langer proces. Het zou dan ook kunnen zijn dat een serie plaquettes op verzoek van belangrijke edellieden vervaardigd is. Mogelijke personen zijn de gouverneur van Antwerpen, Baron de Liedekerke of rentmeester-generaal van de Brabantse bezittingen Willem de Roeck. Beide waren nauw betrokken bij de bevrijding van Antwerpen. Kort na de bevrijding van de stad arriveerde Willem van Oranje. Ook hij zou mogelijk een serie plaquettes in ontvangst kunnen hebben genomen als herinnering aan de gebeurtenissen.

Medailleur

De fijne stijl en hoge kwaliteit van de plaquettes, naast de uitstekende overdracht van papier naar metaal wijst op een zeer bekwame medailleur. Hoewel de plaquettes niet gesigneerd zijn, zou de meest geschikte en waarschijnlijke kandidaat Jacques Jonghelinck (1530-1606) zijn. Hij was Muntmeester in Antwerpen in de periode van de Spaanse Furie toen de plaquettes zijn gemaakt. Verder zou de werkplaats van de Munt van Antwerpen zeer geschikt zijn geweest voor de vervaardiging ervan. Met deze toeschrijving is ook de plaats van vervaardiging bepaald; een Antwerpse plaquette, gemaakt door een Antwerpse medailleur.[7]

Hans Jongeling studeerde Geschiedenis van de Oudheid en Antieke Culturen aan de Universiteit van Utrecht en werkt sinds 2009 op de Afdeling Numismatiek van de Koninklijke Nederlandse Munt. Sinds 2011 is hij Hoofd van de afdeling Numismatiek. Verder is hij deskundige munten, penningen en bankbiljetten voor de Politieacademie.

Gravure van de gebroeders Wierix vervaardigd kort na de bevrijding van Antwerpen.
Foto: Rijksmuseum. Inv. Nr. RP-P-OB-79.699

NOTEN

1. G. DARBY, *The Origins* 19; J.I. Israel, *The Dutch Republic* 184-5.
2. Darby en Israël nuanceren het grote aantal slachtoffers: Darby, *The Origins* 19; Israel, *The Dutch Republic* 185.
3. P. GEYL, *The Revolt* 150.
4. Cf. C. AVERY, 'Rood-Loft' 120-26; I. WEBER, 'Bildvorlagen' 323 e.v.
5. Het Rijksmuseum bezit 6 van de 7 plaquettes in lood (inv. BK-NM-4582, BK-NM-9657, BK-NM-11119, BK-NM-11120, BK-NM-11121, BK-NM-11122).
6. De eerste generatie graveurs van de familie Wierix waren de drie zonen van schilder Anton I Wierix, zijnde: Jan (1549-ca. 1618), Hieronymus (1553-ca. 1604) en Anton II (ca. 1552-ca. 1604).
7. AVERY, 'Antwerp' 147; Door de beperkte omvang van het artikel en tijd is een grondige stilistische vergelijking tussen werken van Jonghelinck en de plaquette(s) helaas niet mogelijk geweest.

LITERATUUR

C. AVERY, ´The Rood-Loft from Hertogenbosch´ in: *Victoria and Albert Museum Yearbook* 1 (1969) 120-26.
C. AVERY, 'Antwerp, August 1577 - the 'Spanish Fury' and the Liberation of the Citadel: a series of bronze plaquettes after Martin de Vos' in: Avery, C., *Studies in European Sculpture* (London 1981).
G. DARBY, *The Origins and Development of the Dutch Revolt* (Londen 2001).
P. GEYL, *The Revolt of the Netherlands (1555-1609)* (New York 1958; 2e editie).
J.I. ISRAEL, *The Dutch Republic. Its Rise, Greatness, and Fall. 1477-1806* (New York 1995).
I. WEBER, 'Bildvorlagen für Silberreliefs an Arbeiten von Paul Hübner und Kornelius Erb, heute in Palazzo Pitti und im Britischen Museum' in: *Mitteilungen des Kunsthistorischen Institutes in Florenz* XIV (1970).

Dit artikel verscheen al in "De Beeldenaar", september/oktober 2013, 32e jaargang, nr. 5.

Jean ELSEN & ses Fils n.v.

ONZE EXPERTEN SCHATTEN GRATIS UW VERZAMELING EN BETERE MUNTEN DIE WORDEN INGELEVERD VOOR ONZE VEILINGEN.
DE CATALOGUS WORDT IN HEEL DE WERELD VERSTUURD.
OP ONVERKOCHTE LOTEN ZIJN ER GEEN KOSTEN.

VEILING 122

13 SEPTEMBER 2014

Kelten, Grieken, Romeinen,
Byzantijnse en Oosterse munten.
Middeleeuwse en moderne munten.
Penningen en jetons.

Jean ELSEN & ses Fils n.v.
Tervurenlaan 65
B-1040 Brussel

Tel : +32-2-734.63.56
Fax : +32-2-735.77.78

info@elsen.eu
www.elsen.eu

LES CAMPAGNES DE LA FORCE PUBLIQUE
1914 – 1918

MARC VANCRAENBROECK

Les commémorations du centenaire de la Première Guerre mondiale m'ont incité à me pencher sur des épisodes souvent peu connus en Belgique : les campagnes de la Force publique du Congo belge pendant cette guerre.

Préambule

La Force publique fut créée en 1885 par Camille Coquilhat[1], sous l'Etat Indépendant du Congo, propriété personnelle du roi Léopold II en vertu des accords de la Conférence de Berlin. Le rôle de la Force publique était militaire, mais avait aussi une fonction de police. Le corps des officiers fut composé d'officiers belges mais aussi de Suédois, Danois et autres européens. Après 1908 (date de la reprise du Congo par la Belgique), la Force publique dépendra du Ministère des Colonies.

Les possessions allemandes avant la guerre comprenaient : le Togo, le Cameroun (Kamerun en allemand), l'Est africain (Ruanda – Urundi – Tanganyika - Zanzibar) ou Schutzgebiet Deutsch-Ostafrika et l'Ouest africain ou Deutsch-Sűdwestafrika, aujourd'hui la Namibie.

Les Congolais ont été jetés malgré eux dans la Première Guerre mondiale. Ils n'en comprenaient pas les enjeux qui les dépassaient. Les autorités belges ne pensaient pas devoir étendre la guerre en Afrique centrale car les articles 10 et 11 de l'Acte Général de Berlin avaient instauré la neutralité dans le bassin conventionnel du Congo.

Dès le 15 août 1914, les Allemands établis dans l'Est africain ont pris l'initiative des combats en organisant une série d'attaques à la frontière orientale, du côté d'Albertville (Kalemie).
Fin août, sur instructions du gouvernement belge retiré à Sainte-Adresse près du Havre, le Gouverneur général Fuchs est intervenu pour défendre les frontières. En ce début de guerre, la Force publique devait surmonter plusieurs handicaps. Elle manquait d'un armement perfectionné, du matériel et d'un service auxiliaire ; les cadres européens étaient insuffisants.
Cette armée va prendre part aux combats de la Première Guerre mondiale dans trois théâtres d'opérations : la Cameroun, la Rhodésie et surtout l'Est africain.

La campagne du Cameroun

Le Cameroun d'alors avait des frontières communes avec le Congo.
En 1914, les alliés franco-britanniques, aux prises avec les Allemands, firent appel à la Force publique qui s'y distingua et parvint jusqu'à Yaounde, la capitale.
Le corps expéditionnaire fut modeste : il ne dépassa pas 600 hommes au total ; il quitta Léopoldville le 8 septembre 1914 et fut de retour à Boma le 15 avril 1916.

En Rhodésie

La Force publique, sollicitée par les Anglais engagés dans le Sud-Ouest africain, a pris part, de novembre 1914 à août 1915, à la défense de plusieurs localités attaquées par les Allemands. Le contingent ne dépassa pas 1.415 hommes.

[1] Coquilhat a donné son nom au chef-lieu de la province de l'Equateur, Coquilhatville, aujourd'hui Mbandaka

La campagne de l'Est

Cette campagne a été la plus longue et la plus importante, d'août 1914 à novembre 1917. Elle a connu trois phases. La première (août 1914-avril 1916) a été dominée par deux préoccupations : la défensive, en assurant la défense des frontières orientales, et la préparation des conditions qui allaient permettre de lancer l'offensive.

On a organisé les régiments et les brigades. Les effectifs engagés dans la bataille sont passés de 5.000 à 15.000 soldats congolais. A ce chiffre, il faut ajouter un millier d'officiers et de sous-officiers blancs, plus les porteurs (jusqu'à 260.000[2]) et les troupes d'occupation de l'arrière.

La deuxième phase a duré du mois d'avril 1916 à septembre 1916. Elle a commencé par le déclenchement d'une offensive générale et s'est terminées par la prise de Tabora[3]. Les 12.000 soldats de la campagne étaient commandés par le général Charles Tombeur. Ils étaient répartis en deux groupes principaux. La brigade sud opérait entre le sud du lac Kivu et le lac Tanganyika ; commandée par le lieutenant-colonel Frederik Olsen, un Danois, elle comprenait les 1er et 2ème régiments. La brigade nord exerçait son action au nord du la Kivu. Constituée par les 3ème et 4ème régiments, elle avait pour chef le colonel Philippe Molitor.

Il faut aussi signaler la présence des troupes du colonel Georges Moulaert ; détachées à la base navale de Lukuga, elles étaient chargées de défendre les côtes du lac Tanganyika. L'aviation militaire (des hydravions) a fait ses débuts au Congo en juin-juillet 1916 ; elle a eu surtout un effet psychologique sur l'ennemi.
Les pertes de la campagne furent de 41 officiers et sous-officiers tués et 62 blessés ; 1.334 soldats tués et 988 blessés ; 4.500 porteurs moururent soit de maladies diverses soit d'épuisement

La troisième phase s'est passées de mai 1917 à novembre 1917, de Tabora à l'Océan Indien.

Le colonel Huyghe commandait ce corps expéditionnaire. Concentrés à Dodoma (actuelle capitale de la Tanzanie) et Kilossa, les soldats de la Force publique ont poursuivi et capturé une partie de la colonne du capitaine allemand Wintgens (mai 1917) ; elles ont eu raison des troupes du colonel von Lettow-Vorbeck, commandant en chef, au cours des combats qui se déroulèrent en août et novembre 1917.

Entre-temps, Mahenge, chef-lieu du dernier district allemand, avait été occupé le 9 octobre 1917 après trois jours de combats.
Les pertes ici furent de 17 officiers ou sous-officiers tués et 7 blessés ; 561 soldats perdirent la vie et 215 furent blessés ; 2.624 porteurs y moururent, souvent pour les mêmes causes que pendant la deuxième phase.

---

[2] Les porteurs étaient nécessaires car il n'y avait pas de routes. Ils transportaient les vivres, les armes, les munitions, l'habillement, le matériel de campement, le matériel sanitaire. Le rapport était de 7 porteurs pour un combattant congolais. Ces porteurs étaient réquisitionnés, souvent dans les villages traversés.

[3] Tabora, fondée par les Arabes dans les années 1850 sous le nom de Kazeh, devint le centre du commerce des esclaves en août 1871. Elle était la station principale du chemin de fer Kigoma – Tabora – Dar es-Salam.

<u>Les représentations numismatiques</u>

Les campagnes de la Force publique
par Joseph Witterwulghe (1883-1967)

1926-1927, J.Fonson, 70,8 mm, bronze, AMA
Médaille éditée pour le 10ème anniversaire de la campagne de l'Est africain

1914 Congo 1918
Par Frans Huygelen (1878-1940)

1921, Fonson, 90 mm, bronze/plomb

<u>Les protagonistes</u>

Général baron Charles TOMBEUR de TABORA (1867-1947)

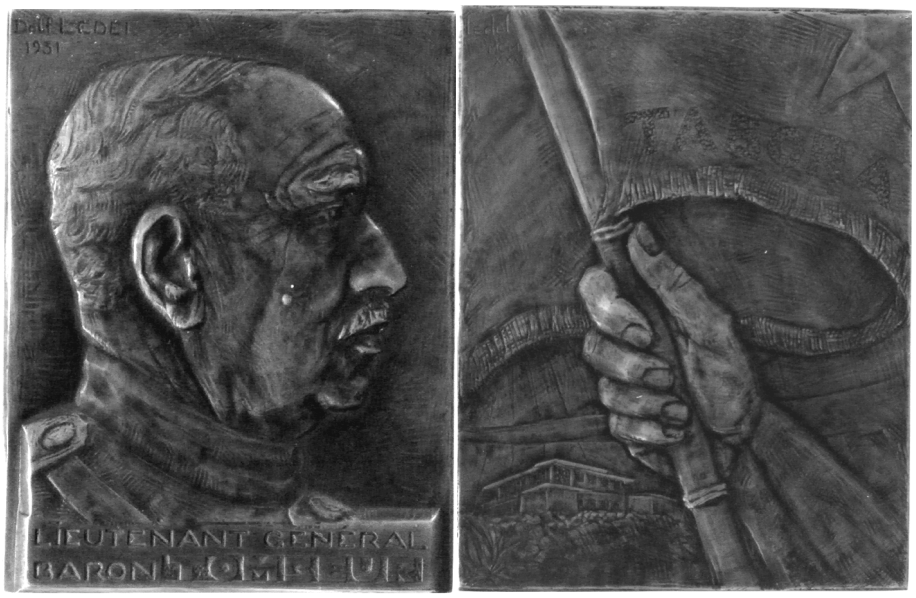

Av. LIEUTENANT GÉNÉRAL / BARON TOMBEUR (dans le retranchement / in de afsnede)
Le buste du général à droite / De buste van de generaal naar rechts.
Signé dans le coin supérieur gauche / Getekend bovenaan links in de hoek: DOLF LEDEL / 1931

Rv. TABORA (en haut à droite sur le drapeau / bovenaan rechts op de vlag)
Un bras tient le drapeau dressé. Sur ce drapeau, une étoile et le texte. À l'arrière-plan, nous voyons une villa et le sommet d'une colline / Een arm houdt de vlag rechtop. Op de vlag staat

een ster en een tekst. Op de achtergrond zien we een villa en de top van een heuvel.
Signé en haut à gauche / Getekend links bovenaan: LEDEL / MCM / XXXI

1931, Fonson, 59,71 x 76,25 mm, bronze / brons

Biographie / Biografie
Né à Liège le 4 mai 1867 et décédé à Bruxelles le 2 décembre 1947.
Lieutenant général, commandant militaire de la province de Brabant, commandant supérieur de la place de Bruxelles, vice-gouverneur général du Congo belge, officier d'ordonnance du roi, commandant supérieur des troupes et opérations à la frontière orientale du Congo belge.
En 1927 concession de noblesse et du titre de baron.
En 1936, autorisation de joindre à son nom celui de *de Tabora*, en souvenir de la victoire dans cette localité qu'il a remportée comme commandant des troupes dans la première campagne d'Afrique, pendant la guerre de 1914-1918.
Époux d'Anne-Marie Fréché.

Geboren te Luik op 4 mei 1867, gestorven te Brussel op 2 december 1947.
Luitenant-generaal, militair commandant van de provincie Brabant, hoofdcommandant van Brussel, vicegouverneur-generaal van Belgisch Congo, ordonnantie-officier van de koning, hoofdcommandant van de troepen en operaties aan de oostgrens van Belgisch Congo.
In 1927 werd hij geadeld met de titel van baron.
In 1936 werd hem toestemming verleend om *de Tabora* toe te voegen aan zijn familienaam als herinnering aan zijn overwinning in Tabora bij zijn eerste Afrikaanse campagne tijdens de Eerste Wereldoorlog.
Echtgenoot van Anne-Marie Fréché.

Général Georges Moulaert (1875-1958)
par Alphonse Darville (1910-1990)

1938, J.Fonson, 83,3 mm, bronze

Colonel Emmanuel Muller (1879-1956)
par Victor Demanet (1895-1964)

1941, J. Fonson, 66,2 mm, bronze

Le colonel Muller (1979-1956) fut des premières escarmouches en 1915. Il se distingua à Luvungi, localité du Sud-Est du Kivu.
Il est entré à Tabora en 1916 et a également participé à la prise de Mahenge en septembre 1917. Le 9 octobre, ses soldats et lui firent prisonniers 227 hommes dont 112 Allemands.

<u>Bibliographie</u>

- Wikipedia : *La Force publique*
  Campagnes d'Afrique de l'Est
- Marc Vancraenbroeck : *Les médailles de la présence belge en Afrique centrale 1876-1960* – Catalogue de l'exposition organisée au Cabinet des Médailles de ka Bibliothèque Royale de Belgique du 16 février au 30 avril 1996 – Bruxelles 1996

OVERDENKING BIJ DE JAARMEDAILLE 2013 VAN PVDM

ARNOLD NIEUWENDAM

In onze woonkamer liggen er altijd medailles. Elders in huis staan er nog eens tientallen. Sommige blijven liggen of staan, andere verdwijnen snel in een laatje. Ik heb ze in de hand en bekijk ze dan uitvoerig. Zo ook met de nieuwe jaarmedaille 2013 van de PROMOTIE VAN DE MEDAILLE (afbeeldingen hierboven,). Deze is gecreëerd door de beeldhouwster Pazzi De Peuter, waarover u in een eerder artikel heeft kunnen lezen.

Zelf zegt Mevr. De Peuter daarover: *Het ontwerp is eigenlijk bedoeld voor een 3D beeld, en dat is duidelijk te merken. Het staat scherp afgetekend tegen een lege ruimte. Twee mannen duwen een groot wiel/rad in beweging. De kracht van het beeld zit hem vooral in het feit dat er niets anders is. Dit is eigenlijk een beeldhouwwerk, en ademt ruimte uit.*
Op de keerzijde staat de tekst: HET WIEL – LA ROUE als randschrift.
Langdurig heb ik naar de afbeelding gekeken en deze ook aan anderen getoond, want ik had het gevoel dat iets niet klopte. Zo ontstond er een onverwachte discussie met medailleliefhebbers die ik u niet wil onthouden.

Beschouwingen bij een medaille

Het wiel is in 12 stukken verdeeld en doet denken aan de twaalf uren van een klok. Het kan ook om de twaalf maanden van het jaar gaan. In de kunstgeschiedenis wordt vaker het beeld van een wiel gebruikt: denk bijvoorbeeld aan het *Rad van Fortuin*. Dat draait zonder de inspanningen van mensen. Een wiel dat niet kan draaien ondanks de inspanningen van mensen, is op zichzelf een prachtig beeld van de *menselijke staat*. Wat je ook doet, je kunt het leven (en de tijd) niet zomaar naar eigen hand zetten. In die zin zou de medaille een mooie illustratie vormen van de romans van W.F. Hermans. Daarin zijn mensen altijd slachtoffer van het blinde toeval, ook als ze hun best doen om daaraan te ontsnappen.

Opvallend is de anatomie. Van de man aan de linkerkant is de rechterarm te kort. Of beter: om niet ondersteboven te vallen, zal die man zich met zijn rechterhand aan de bovenzijde van het wiel moeten vastklemmen. Dan zou je verwachten dat de kunstenares ook iets van zijn rechterhand afbeeldt aan die bovenkant. Dan lijken beide mannen hun spierkracht te gebruiken om het wiel aan het draaien (of aan het rollen) te krijgen.

Maar: met spierkracht lukt dit alleen als beide mannen een steunpunt BUITEN het wiel zoeken, bij voorkeur met hun voeten. De kunstenares heeft echter beide mannen geheel BINNEN het wiel afgebeeld. Dan is spierkracht niet meer effectief. Sterker nog: nu beide mannen zich geheel binnen het wiel bevinden, werken zij elkaar volledig tegen! De ene man bevindt zich rechts van de loodlijn die je vanuit het middelpunt kunt trekken, de andere man bevindt zich links van die lijn.

Het gevolg daarvan is, dat zij elkaar in evenwicht houden. Wie zich geheel aan de binnenkant van een wiel ophoudt, kan dat ding alleen aan het draaien krijgen door het eigen gewicht naar één kant (dus voorbij die loodlijn) te verplaatsen. (Zo werkt een tredmolen waarin soms een tamme muis rondholt.) Omdat de twee mannen aan beide zijden van het midden staan, houden hun beide gewichten elkaar in evenwicht (althans: als die mannen ongeveer even zwaar zijn). Dus er gebeurt niets. Of weer iets anders gezegd: als beide mannen echt willen samenwerken om het wiel te laten draaien, dan zou dat simpelweg kunnen door aan één van de twee te vragen om buiten de cirkel te stappen. Maar dat gebeurt kennelijk niet. Dus komt *samenwerking* hier neer op tegenwerking. Als de kunstenares dit zo bedoeld heeft en heeft ze heel bewust gebruikgemaakt van die *wetten van de mechanica* dan is dit een heel slimme medaille. Een ronde medaille kunnen wij gemakkelijk draaien. Als men De Peuters creatie een kwartslag draait, lijken de twee mannen opeens figuren die in een circus acrobatische toeren uithalen. Meteen is de medaille dan veel mooier!

Nog enkele medailles van Pazzi De Peuter

5 jaar lidmaatschap Numismatica Herentals – 70 mm - brons

Gouden bruiloft van Odile & Gelad – 60 mm – brons

Meer informatie: over Pazzi De Peuter: http://pazzi.exto.nl en E-mail:pazzzidepeuter@gmail.com. Informatie: Via de elektronische FLASH, die inmiddels naar de leden van Promotie van de Medaille is gestuurd, kunt u bijna alles over de kunstenares lezen.

Nederland 10 gulden

EXCLUSIEVE GRAVEERWERKEN
Munten – Penningen – Heraldiek – Postzegels
Wijzerplaten van moderne uurwerken tot oude horloges
Uitgifte van thematische uurwerken
Gepersonaliseerde relatiegeschenken

www.medailles-paulhuybrechts.be

Swertmolenstraat 3, 3020 Herent – Tel. 016 23 22 95
E-mail: medailles@telenet.be

Int. Numismatique Cie

DESALDELER – CREMERS

VERKOOP – AANKOOP

Antieke munten – Beleggingsmunten – Zilver Goud – Eretekens – Medailles – Bankbiljetten Oude aandelen – Heraldiek – Sigillografie Boeken en numismatische benodigdheden

Op afspraak

RUE DES ECOLES 23 – 5670 VIERVES Tel. & Fax : 060 / 39.92.38

Muziekkiosk te Braine l'Alleud

PAUL HUYBRECHTS

Meestergraveur – Medailleur

Duitse en Zwitserse kwaliteitsnormen – Rechtstreekse stempel-
en matrijsgravures – Modelleerwerken in gips of was
Techniek wordt aangepast aan de verwachtingen van de klant Geslagen en/of gegoten medailles volgens aantal, vorm of reliëf Restauratie van oude munten

www.medailles-paulhuybrechts.be – E-mail: medailles@telenet.be
Swertmolenstraat 3, 3020 Herent – Tel. 016 23 22 95 – Fax: 016 2907 88

ACHATS PAR INTERNET ET DOUANE… suite

L'article de Monsieur **Alain VERREUX** publié dans notre Flash 18257 du mois de mai 2014, dont un extrait a été publié sur la page « Facebook » du Cercle Numismatique Liégeois, a suscité plusieurs questions de la part de Monsieur Philippe BODET, numismate et auteur de nombreux articles notamment dans « La Vie Numismatique » de l'A.E.N.

Voici ces questions et les réponses apportées par Monsieur A. VERREUX :

1. Qu'en est-il lorsque l'on achète une monnaie à un particulier avec qui l'on correspond via la toile ?

A.V. - A partir du moment où vous faites un paiement pour obtenir la monnaie convoitée, il s'agit d'un achat et dès lors les taxes sont dues à l'importation.
Il en est de même pour les achats effectués sur des sites tels eBay où les vendeurs sont généralement des particuliers.

2. Qu'en est-il lorsqu'à l'issue de l'achat, l'acquéreur constate qu'il s'est fait " avoir" et est devenu " l'heureux" propriétaire d'un faux moderne ?

A.V. - Si à la réception du colis, vous constatez qu'effectivement la monnaie est un faux et que le vendeur ne pouvait pas l'ignorer car visible à « l'œil nu », bien entendu vous devez contester l'achat auprès du vendeur afin que celui-ci vous rembourse votre achat et reprenne la monnaie. Sur production des divers éléments du dossier (preuve d'achat, preuve d'acquittement des taxes dues à l'importation, échange de courrier avec le vendeur, preuve du renvoi de la monnaie au vendeur, etc.), un dossier peut être introduit auprès de l'Administration des Douanes et Accises en vue d'obtenir le remboursement des taxes acquittées. Au vu des pièces produites, l'Administration statuera alors sur le bien-fondé de la demande.

Attention : Les services de la douane peuvent percevoir une rétribution fixe pour le traitement de tels dossiers. Cette rétribution est parfois supérieure aux sommes en jeu. De plus, le traitement des dossiers dure parfois plusieurs mois.

Si vous avez acheté par eBay, il faut introduire également une plainte chez eBay.

3. Question corollaire au n° 2 ; j'ai acquis voici quelques temps une monnaie réputée d'origine et pas très courante, via un numismate de très bonne fois. Par après des travaux scientifiques ont démontré qu'il s'agissait d'un faux ..., donc le problème de la rétro action.

A.V. - Il s'agit ici d'un cas particulier puisque le vendeur vous a vendu la pièce de bonne foi comme étant une pièce authentique et que ce sont des travaux ultérieurs ont fait apparaître qu'il s'agit effectivement d'un faux. Le vendeur ne pouvait dès lors pas savoir qu'il vendait un faux.
Vu le délai, parfois très long, qui se sera écoulé entre l'acquisition de la pièce et la démonstration par des scientifiques qu'il s'agit d'un faux, les douanes ne pourront plus traiter le dossier. En effet, un délai maximal est fixé pour l'introduction des dossiers de remboursement.
La seule possibilité pour vous sera alors de trouver un accord avec votre vendeur.

4. Derrière tout cela se pose la question de la valeur RÉELLE de l'acquisition : Qui à l'administration douanière détermine la valeur RÉELLE et comment ? Cette remarque peut paraître puérile mais il suffit de penser aux rééditions de monnaies ; par exemple, les souverains d'or de Georges V, AVEC COURS LEGAL réémis sous Georges VI, ou encore les refrappes sans cours légal, tel le thaler de Marie Thérèse ou les monnaies LEGALES françaises Pinay après 1952. Notons au passage que le Suisse pratique cela mais identifie les refrappes par une lettre.

A.V. - Par valeur REELLE j'entends le prix que vous avez réellement payé pour acquérir la pièce. En effet, beaucoup de personnes (les acheteurs parfois mais le plus souvent les vendeurs) croient faire une bonne opération en faisant indiquer sur les documents (notamment postaux) des mentions telles que « cadeau » et des valeurs ridiculement basses, ceci dans l'espoir de ne pas devoir acquitter les taxes à l'importation. Cela peut parfois marcher, mais il ne faut pas s'y fier.

En effet, les services de la douane disposent également des outils informatiques et peuvent dès lors contrôler sur les sites de vente. Ils peuvent également soumettre la pièce à un expert numismate pour avoir une estimation de la valeur.

Donc, par exemple, essayer de faire passer un double Louis d'or avec une valeur de 20 USD est un jeu dangereux : si la douane contrôle l'envoi, elle constatera immanquablement que la valeur est incompatible avec le contenu. Dès lors l'envoi sera retenu et l'infraction relevée. Vous devrez alors acquitter les taxes réellement dues ainsi, bien entendu, qu'une amende douane, ce qui risque de vous revenir très cher. En cas de refus d'acquitter les sommes dues, l'envoi fera l'objet d'une saisie définitive pour vente aux enchères ultérieures.

Donc, pour éviter tout souci, mieux vaut toujours produire les documents mentionnant le prix que vous avez réellement payé pour acquérir la monnaie.

***5. Que l'acheteur s'acquitte des frais de douane, tva, etc. est logique (nul n'est sensé… etc.) mais ses frais additionnels peuvent également se trouver augmenter par des frais du chef du vendeur : voir à ce sujet, par exemple, la récente législation française.*"**

A.V. - Conformément aux dispositions de l'art. 34 du Code de la TVA, si le vendeur vous porte en compte des frais accessoires ou des taxes locales, ceux-ci font partie intégrante de la base d'imposition à la TVA.

WILLEM VAN ALSENOY

Oudaan 6, 2000 ANTWERPEN

Tel. & Fax 03 / 232.14.29

GSM 0495 / 51.10.16

E-mail : willem@vanalsenoy.com

Website : http://www.vanalsenoy.com

AAN- EN VERKOOP VAN MUNTEN

REGELMATIG OPENBARE VEILINGEN

GROTE KEUZE IN BOEKEN EN BENODIGDHEDEN

UIT DE COLLECTIE VAN ONS LID ROB KNOL
THEMA : KINDERKOPJES
Deel 3

Schaal 2/1

Vz. –
Binnen een parelrand het hoofd van een meisje met een knot opzij naar links.
Getekend rechts van haar door: EYERMANN

Kz. LEIPZIGER MARGARETEN VOLKSFEST 18 • MAI (rondom langs de rand)
19 12 langs weerszijden van een margriet.

32,5 mm, wit metaal

Vz. –
Het hoofd van een jongetje kijkend naar links.

Kz. PIETER
Verwerking van de voornaam en de eerste letter van de familienaam.

50 mm, gegoten brons.

Vz. –

Een spelend klein meisje.

Kz. REMKE (bovenaan)

Een popje tussen vissen.

47,5 mm, gegoten brons.
Medaille ontworpen door Eric Claus, de vader van Remke.

Schaal 2/1

Vz. –

Drie gezichtjes van kinderen.
Getekend langs de rand door: MONIER

Kz. Broche

31,5 mm, brons.

Schaal ½

Vz. –
Hoofdje van een kind naar links. Mobach.

Kz. Blanco

87 mm, gebakken klei.

Vz. HELMVT 1919 •
Hoofdje van een jongen naar links.
Getekend onderaan door: PATZó

Kz. Blanco

50 mm, brons.

Vz. LE PROFESSEUR LEON D'ASTROS (bovenaan langs de rand)
Zijn buste naar links.
Getekend links langs de rand: DELANGLADE

Kz. CLINIQUE MEDICALE (bovenaan langs de rand)
INFANTILE (eronder)
1897 / 1926 (links en rechts van het kind)
De buste van een kindje dat bloemen vasthoudt.

50 mm, brons.

Vz. –
Hoofd van een meisje naar links.

Kz. *ARIANE 1984* (gegraveerd)

54 mm, gegoten brons.
Ontwerp: Onkenhout

Vz. S.A.R. (bovenaan links) / PRINCESSE (rechts) / JOSEPHINE CHARLOTTE / JE SUIS JEUNE, IL EST VRAI, MAIS AUX AMES BIEN NEES, / LA VALEUR N'ATTEND PAS LE NOMBRE DES ANNEES (LE CID)
Het hoofdje van prinses josephine Charlotte naar rechts.
Getekend door: Alf.Mauquoy

Kz. 1930 / PRINSES ASTRID / PRINCE LEOPOLD / PRINCE CHARLES / PRINCESSE / JOSEPHINE CHARLOTTE / SOCIETE JOHN COCKERILL / COURAGE TO THE LAST.
Vier boten op de zee met erboven de godin van de overwinning Nike.
Getekend door: AM

1930, Mauquoy, 70 × 70 mm met afgeronde hoeken, brons.

Vz. PREVOYANCE (links langs de rand) / EPARGNE (rechts op de kast)
Een kind steekt een munt in haar spaarpot.
Getekend onderaan in de afsnede: AHERBEMONT

Kz. –
Een vrouw met een viool onder haar mantel belt aan bij een vrouw die thuis gezellig zit te breien.
Getekend onder de vloer door: ALBERT HERBEMONT

59mm, brons.

Vz. HUMBLE OFFERANDE
Een nederig meisje met een bloementuil.

Kz. LA C.S.F.M.F / À / M$^{\underline{ME}}$ EUGÉNIE FINET / 28 – 11 -1954

60 × 33 mm, verguld brons.

Vz. –

Een man en een vrouw zittend onder een boom en kijkend naar het landschap.
Getekend dooraan rechts in de afsnede door: RENE BAUDICHON

Kz. –

Een naakt kind plukt een appel van de boom.
Getekend door: ЯB

72,5 × 66,5 mm, brons, boogplaket.

Vz. –

Een kindje drinkt aan de moederborst.

Kz. ANDIE / HUGUENIN / DUMITTAN / 1940

61,5 mm, gebakken klei.

Vz. EXPOSITION INTERNATIONALE / MILAN / 1906 / SECTION FRANCAISE / TRANSPORT / ART / DECORATIF / (bovenaan rechts)
COMITÉ FRANCAIS EXPOSITIONS A L'ETRANGER (onderaan)
Een zittend naakt kind beschildert een vaas.

Kz. –
Een vrouw met een mand op de rug en met op de achtergrond een voertuig dat uit een tunnel komt.
Getekend onderaan rechts door: OVIDE YENCESSE

71 × 52 mm, brons.

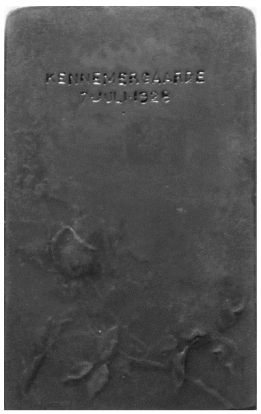

Vz. –
Een kindje dat bloemen in haar schort houdt en een roos op de grond.
Getekend rechts langs de rand door: OVIDE YENCESSE
Kz. KENNEMERGAARDE / 7 JULI 1928
Onderaan een roos.

54 × 33 mm, verguld brons.

Vz. –

Een naakt rechtopstaand meisje.
Getekend rechts onderaan door: BOUCHARDON

Kz. Blanco

66 × 26 mm, brons.

Vz. MÖGE / DEIN / AUGE / GEDEIMEN / UM / REIN / AUS (links) / EWIGEN / HÖHN / IN / DICH / ZU / TRINKEN / DAS / LICHT (rechts)

Een naakt zittend meisje kijkend naar de zon.
Getekend: MH voor Moshage - Duitsland

Kz. Blanco
96 mm, gegoten brons.

Schaal 2/1

Vz. –

Een man, een vrouw en een kind steken hun armen smekend omhoog.
Getekend met een logo: de letter A in een cirkel.

Kz. DUBBELTJE BELGE (bovenaan lang de rand)
AU PROFIT DE / TEN BATE VAN HET / COMITE NATIONAL / DE SECOURS / ET D'ALIMENTATION

32 mm, brons, hangertje.

Schaal ½

Vz. ENGLEINHALTENWACHT (onderaan)

Twee engeltjes wiegen een kindje in een bed.
Getekend onderaan door: MH

Kz. Ophangsysteem

103,5 mm, gegoten brons.

Vz. IN 'T VERLEDEN (links) / LIGT HET HEDEN (rechts)
Een klein kind.

Kz. IN 'T NU (bovenaan) / WAT WORDEN ZAL (onderaan)
De ratelaars boven het bedje.

51 mm, gegoten brons, ontwerp: Jet Schep, uitgave VPK 1981.

Vz. *UN GRAND MERCI* (bovenaan) / *du* « SOIR » (onderaan)
Een zittend naakt kindje met een roos.
Getekend rechts langs de rand door: G.DEVREESE

Kz. *Œuvre / de la / Saint Nicolas / 1932 / Jean Daniel*

65 × 50 mm, brons.

Vz. 1904
Een jonge vrouw naar links.
Getekend door Wilhem Laparra

Kz. Blanco

32 mm, verzilverd brons.

Schaal 2/1

Vz. –
Een zittend naakt jongetje slaat een medaille met achter hem het logo van Fibru.
Getekend door J. WITTERWULGHE

Kz. 1995 / A THING OF / BEAUTY IS A / JOY FOR EVER / HAPPY / NEW YEAR / FIBRU (FISCH) / BRUSSELS

37 mm, brons.

Vz. –

Een naakte zittende vrouw met een stand naakt kindje.
Getekend door: BOUROT

Kz. XXE SALON DE L'ENFANCE 1967
De tekst rond het logo.

59 mm, brons.

Vz. –

Een kinderhoofdje naar links.
Getekend door: TURIN

Kz. MILDOC / (logo) / 1000

38,5 mm, achthoekig, brons.

Vz. –
Drie moeders met hun kind.
Getekend door: GRUN

Kz. CONCOURS DE BÉBÉS / PRÉ S^T GERVAIS / 1936 (in het kader)
Mme DESSEN / MEMBRE DU COMITÉ (onderaan gegraveerd)
Een engeltje schrijft GLORIA.

50 mm, verzilverd brons.

Vz. NAPOLEON FRANÇOIS JOSPEH (links) / CHARLES ROI DE ROME (rechts)
XX MARS MDCCCXI (in de afsnede)
Het hoofd van een jongen naar links.
Getekend door: ANDRIEU F

Kz. NAISSANCE DU (links) / ROI DE ROME (rechts)
MDCCCXI (in de afsnede)
Een antiek geklede vrouw met een kind op haar arm.
Getekend links langs de rand: DENON D / JOUAANNIN

44mm, brons.

Vz. JOSEFINE REINISCH (rechts langs de rand)
De buste van een vrouw naar rechts.
Getekend links van de buste door: J.PRINZ

Kz. *Zur Erinnerung* (links) / *unsere liebe gute Janie* (rechts langs de rand)
Kindergarten D.Evang / Frauen V. Modling (in de afsnede)
Twee naar links stappende meisjes met bloemen.

40 mm, brons.

Schaal 2/1

Vz. TRAPPELEND VAN ONGEDULD BEN IK VANDAAG OP DEZE WERELD GESTAPT!
In het midden twee voetjes.

Kz. –
Onderaan twee voetjes.

30 mm, zilver.

Vz. –
Napoleon III en zijn vrouw naar links kijkend.
Getekend door: CACQUE

Kz. 14 JUIN 1856
Een kinderhoofdje naar links.

17 mm, zilver.

Fernand Vanderplancke
Sculptor & Medallist

Studio: Emiel Verhaerenlaan 11
8670 Oostduinkerke
Tel. & Fax. 058/234179

Email:
Fernand.vanderplancke@skynet.be
Website:
www.vanderplancke.com

Vz. J'AIDE ET (links) / JE CONSOLE (rechts)
Een vrouw ontfermt zich over twee kinderen.

Kz. LA FLEUR (links) DE L'ORPHELIN (rechts)
Een bloemenmeisje
Getekend onderaan door: G. DEVREESE
31 × 22 mm, brons, hangertje.

Vz. PRINCESSE (links langs de rand) / MARIE-JOSE (rechts)
Het hoofd van prinses Marie-José naar links.
Getekend onderaan langs de rand: G.DEVREESE

Kz. Blanco

102 mm, verzilverd brons, vastgekleefd in een roodlederen etui.

HOMMAGE A HENRI DELIEGE

Soldat lors de la guerre 1914 – 1918

NICOLE VINCENT

Mon grand-père maternel (photo n°1), né le 22 décembre 1893 et mineur de son état, a été affecté à l'armée territoriale belge le 15 septembre 1913 comme milicien dans le peloton des Fontainiers.

Photo 1

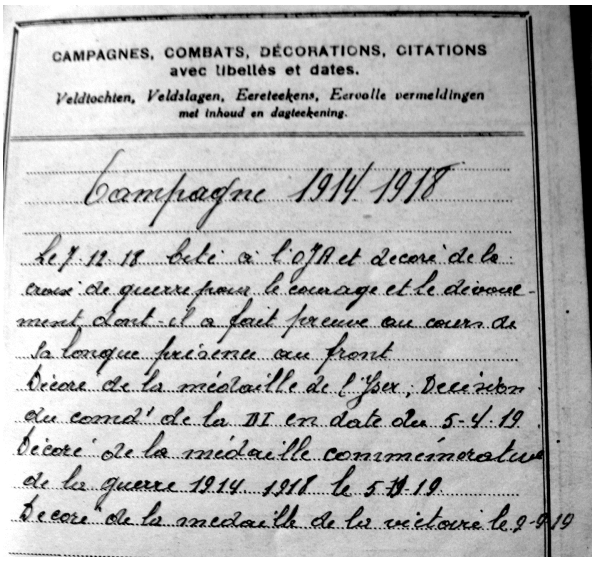

CAMPAGNES, COMBATS, DÉCORATIONS, CITATIONS
avec libellés et dates.
Veldtochten, Veldslagen, Eereteekens, Eervolle vermeldingen
met inhoud en dagteekening.

Campagne 1914 1918

Le 7.12.18 cité à l'OJA et décoré de la croix de guerre pour le courage et le dévouement dont il a fait preuve au cours de sa longue présence au front
Décoré de la médaille de l'Yser ; Décision du comd^t de la DI en date du 5-4-19
Décoré de la médaille commémorative de la guerre 1914 1918 le 5-11-19
Décoré de la médaille de la victoire le 9-9-19

Photo 2

Il a, durant la grande guerre, fait toute la campagne de l'Yser au régiment du Génie de la troisième division de l'armée (3DA), *cf.* photo n°2. Il a reçu un premier chevron de front pour douze mois de présence réelle dans une unité de l'armée de campagne. Ledit chevron était, pour un simple soldat, en ganse de laine rouge. Il avait une longueur de 6 centimètres et une largueur de 8 millimètres. On le plaçait sur la manche gauche de la capote et de la vareuse à inclinaison de 45 °, d'arrière en avant, à mi-distance entre le coude et l'épaule.

Il lui sera, par la suite, décerné un nouveau chevron pour chaque nouvelle période de six mois passée au front ainsi qu'une indemnité journalière de 5 centimes octroyée à chaque soldat. Par décision du Commandant de la 3DA en date du 12 mars 1921, il a obtenu le maximum, c'est-à-dire les 8 chevrons de front ; ce qui lui assurait une rente annuelle de 100 francs pour le premier chevron et de 50 francs pour chacun des suivants (voir photo n°3 à gauche). C'est aussi pour sa présence et sa bravoure qu'il a reçu plusieurs médailles
(*cf.* photo n°3 à droite).

A : **la croix de guerre 1914-1918**

« [Cette médaille] est à double face, en bronze florentin de 39 à 40 mm de largeur et comportant 4 branches avec bord en relief, échancrées et à pointes perlées. Entre les branches se situent deux glaives croisés. La croix est surmontée d'une couronne royale mobile. Au centre du revers, un médaillon appliqué avec rebord doublé d'un cercle pointillé, dans le champ le monogramme du Roi Albert composé d'un A doublé.
Le ruban de la Croix de Guerre a 36 mm de largeur, à fond moiré rouge, liseré de vert à chaque bord avec trois rayures placées verticalement. » [4]

B : **la médaille de l'Yser**

Cette médaille a été décrétée par le gouvernement comme insigne commémoratif des luttes de la campagne de 1914. Elle est attribuée à tous ceux qui, au cours de la période du 17 au 31 octobre 1914, avaient fait partie de l'armée de campagne combattant sur l'Yser.
« [Elle] est en bronze ver dégrisé, au diamètre de 36,5 mm, à double face surchargée d'une médaille en relief entourée d'une couronne de feuilles de laurier de 35 mm de diamètre. Elle est surmontée d'un petit médaillon de 15,5 mm de diamètre entouré d'une petite couronne enrubannée à la base et recouvrant la médaille. Un petit anneau est fixé à la partie supérieure pour l'anneau support du ruban.

L'avers représente, en relief, un personnage entièrement nu et casqué tenant du bras gauche tendu un bouclier et une grande épée, sur fond drapé et coupé. A droite, la date fixant la durée de la bataille de l'Yser (17-31/OCT/1914). A gauche, le nom du graveur : Emile VLOORS. Le petit médaillon porte en relief, sur fond d'émail vert, l'inscription en bronze : YSER.
Le revers porte, en relief, à l'avant–plan, un lion blessé, affaissé sur l'arrière-train, la tête relevée et la gueule ouverte ; dans le fond s'estompe une vue du champ de bataille. Sous la base, en exergue, l'inscription : YSER. Sur le bord à gauche, les initiales du graveur : dans un cercle, la lettre V et un petit E. Le médaillon porte en relief, sur fond d'émail vert, le monogramme du Roi Albert : un A surmonté d'une petite couronne royale.
Le ruban moiré a de 37 à 38 mm de largeur, comportant au centre une bande verticale rouge-feu de 15mm de largeur, bordée de chaque côté d'une bande noire . »[5]

C : **la médaille de la victoire**

« A la fin de la guerre, le Maréchal Foch (1851-1929) a proposé la création d'une Médaille Interalliée ou de la Victoire. [En Belgique, la médaille de la victoire] est en bronze patiné de 36mm de diamètre représentant, à l'avers une Victoire ailée en pied, sur un soleil levant avec rayons. A l'exergue, le nom du graveur : PAUL DUBOIS.

Au revers, le centre est composé des petites armes de la Belgique ; écu avec lion surmonté de la couronne royale, entourée du collier de l'Ordre de Léopold, sur les sceptres croisés et des rubans en-dessous. Cet ensemble se trouve dans une couronne de feuilles de laurier de 12,5 mm de diamètre. Au tour de cette couronne, neuf armoiries des principaux alliés, reliées entre elles par des branches de feuilles de chêne et dans l'ordre : France, Etats-Unis, Japon, Russie, Brésil, Serbie, Portugal, Italie et Grande Bretagne. Cet ensemble est entouré, vers le bord, de l'inscription : LA GRANDE GUERRE POUR LA CIVILISATION (à gauche) DE GROOTE OORLOG TOT DE BESCHAVING.

---

[4] André Charles Borné, *Distinctions honorifiques de la Belgique 1830-1985,* Bruxelles, 1985, p 316.
[5] *Idem*, pp. 335-336.

La médaille est surmontée d'une perle avec bélière. **Le ruban** moiré a 37 mm de largeur et comporte les couleurs de deux arcs-en-ciel juxtaposés par le rouge et composés d'orange, jaune, vert, bleu ciel, bleu foncé, lilas, violet foncé se terminant par un fin filet blanc. » [6]

D : **la médaille commémorative de la guerre 1914-1918.**

« La médaille est en bronze patiné, de forme allongée de 31 mm de largeur et de 47,5 de hauteur.
A l'avers, dans la partie la plus large, un médaillon légèrement en creux comportant la tête d'un militaire casqué, de profil à gauche, avec haut col et partie d'épaulette. Le casque porte une guirlande de feuilles de laurier. Sur le bord, à droite, le nom du graveur : E.J. De Bremaecker. Sous le médaillon, à gauche : 1914 et à droite 1918. Le médaillon est surmonté d'un lion belge, entouré à gauche de feuilles de lierre et à droite de feuilles de laurier. La pointe de la médaille se termine par un motif dont la tranche est perforée pour le passage de l'anneau.
Au revers, dans la partie la plus large, une inscription en ovale comportant à la partie supérieure, en deux lignes : MEDAILLE COMMEMORATIVE/DE LA CAMPAGNE, au centre 1914-1918 et à la partie inférieure toujours en deux lignes : HERINNERINGS MEDAILLE/VAN DEN VELDTOCHT. Dans le coin droit, les initiales du graveur : E. D. B. (E. De Bremaecker). Ces inscriptions sont surmontées d'une couronne royale entourée à nouveau à gauche de feuilles de lierre et à droite de feuilles de laurier.

Le ruban a 37 mm de largeur formé au centre d'une bande verticale jaune d'or de 15 mm et à chacun des deux bords, d'une bande verticale rouge de 10 mm de largeur. La bande jaune est séparée des bandes rouges par un filet noir de 1 mm de largeur. » [7]

Les photos des décorations qui paraissent sur la page suivante ne sont pas les originales ; ces dernières ainsi que le cadre d'origine ont été dispersés lors d'héritages.

[6] *Idem,* pp. 355-356.
[7] *Idem*, p.360

A
B
C
D

DELIEGE
HENRI JOSEPH
SOLDAT
3e REGIMENT DU GENIE
NE A HERVE
LE 22 DECEMBRE 1893
MORT POUR LA BELGIQUE
LE 16 MAI 1939

DELIEGE
HENRI JOSEPH
SOLDAT
3e REGIMENT DU GENIE
NE A HERVE
LE 22 DECEMBRE 1893
MORT POUR LA BELGIQUE
LE 16 MAI 1939

Sur les photos 4 et 5 représentant la tombe de mon grand-père, on peut distinguer la médaille de l'ordre de Léopold II : « Pour les médailles, le centre de l'avers est formé d'un médaillon comportant aussi le lion belge et la devise [L'UNION FAIT LA FORCE] qui sont entièrement en relief. Il ne comporte pas d'émail ».[8]

Il aurait pu solliciter l'octroi de la carte de feu dont j'ai déjà parlé dans la fiche n°110, mais je pense qu'il était déjà à l'époque fort affaibli par la maladie. Il s'est éteint le 16 mai 1939, soit un mois après le décès inopiné de son épouse, laissant quatre orphelines.

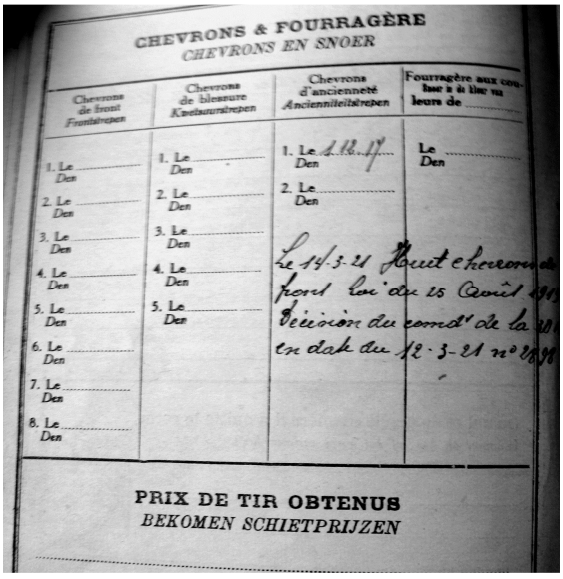

CHEVRONS & FOURRAGÈRE
CHEVRONS EN SNOER

Chevrons de front Frontstrepen	Chevrons de blessure Kwetsuurstrepen	Chevrons d'ancienneté Anciennitetstrepen	Fourragère aux couleurs à ... leurs de .....
1. Le ..... Den	1. Le ..... Den	1. Le 1.10.17 Den	Le ..... Den
2. Le ..... Den	2. Le ..... Den	2. Le ..... Den	
3. Le ..... Den	3. Le ..... Den		
4. Le ..... Den	4. Le ..... Den		
5. Le ..... Den	5. Le ..... Den		
6. Le ..... Den			
7. Le ..... Den			
8. Le ..... Den			

Le 14-3-21 Droit chevron de front lui a été accordé le 25 Août 19..
Décision du comd't de la ...
en date du 12-3-21 n° 28.96

PRIX DE TIR OBTENUS
BEKOMEN SCHIETPRIJZEN

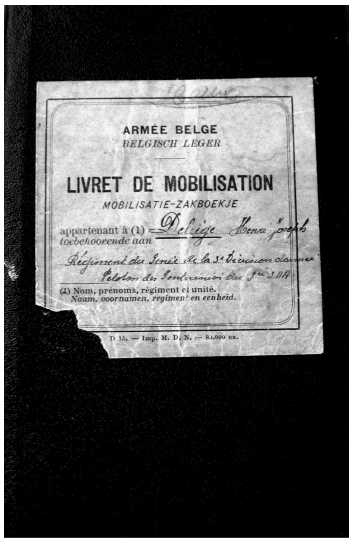

ARMÉE BELGE
BELGISCH LEGER

LIVRET DE MOBILISATION
MOBILISATIE-ZAKBOEKJE

appartenant à (1) Deliège Henri Joseph
toebehoorende aan
Régiment des Grenadiers de la 3e Division d'armée
Peloton de Transmission du 3e G.D.A.
(1) Nom, prénoms, régiment et unité.
Naam, voornamen, regiment en eenheid.

D 15. — Imp. M. D. N. — 84,000 ex.

[8] *Idem*, p.283

vzw PROMOTIE VAN DE MEDAILLE

NATIONALE NUMISMATISCHE RUILBEURS
MET ALS THEMA UITSLUITEND

MÉDAILLES & PENNINGEN
JETONS
ERETEKENS/DÉCORATIONS
JUWELEN/BIJOUX

EUROVOLLEY CENTER

Beneluxlaan 22 – 1800 Vilvoorde
Tel. 02/2571616 – zalen/salles 006 / 008

Zaterdag/Samedi 27 september/septembre 2014

Van 15.00u tot 17u – de 15.00h à 17.00h
Von 15.00uhr bis 17.00 uhr – 15.00 a.m. till 17.00 p.m.

Alle info bij André Poels – De Panestraat 84 – 3550 Heusden-Zolder - 011/537057
andrepoels@telenet.be

GEZOCHT

Ons lid, Bob Autrique (Autrique@glo.be) vraagt zich af van welke graveur dat plaket zou kunnen zijn dat getekend is met MJ. Onderaan op de voet staat de volgende tekst: WISSELTROFEE VAN HET MINISTERIE VAN FINANCIËN met daarnaast de dezelfde tekst in het Frans.

Ons lid, Willy Rouquart (willy.rouquart@pandora.be) vraagt zich af of bijgaande penning een Gentse penning is?

Schaal 2:1

Vz. • PHARMACIE DROGUERIE • AUG. VAN CLEEMPUTTE (rondom langs de rand)
Een open perkament met eronder een lauwerkrans en met het monogram AVC en erboven de spreuk SIC VINCITUR MOREUS.

Kz. (sierteken) 1891 – 1916 (sierteken)

28 mm, zilver, kabelrand.

Baron Edouard MICHEL du FAING d'AIGREMONT

LUC VANDAMME

Av. L^T GENERAL (au bord à gauche) / BARON MICHEL (au bord à droite)
Son buste ¾ à droite avec ses décorations.
Signé en bas à gauche de son buste: Victor Demanet 1933

Rv. - / AV DEFENSEVR / DE NAMVR / AV COMMANDANT / DE LA 4^E D.A. / 1914 – 1918 / -

1933, Fisch, 70 mm, bronze.

Biographie

Le baron A.E. Michel du Faing d'Aigremont est né à Charleroi le 14 mai 1855, décédé à Sohier le 15 juin 1931. À l'âge de 16 ans, il entre à l'École Militaire. Il fait rapidement carrière: sous-lieutenant en 1873, lieutenant en 1877, adjudant-major en 1883, capitaine-commandant en 1889, major en 1901, lieutenant-colonel en 1906, colonel en 1909, directeur général de l'artillerie en 1910, général-major en 1913, lieutenant-général en 1914. Le 19 septembre 1915, il est blessé à Ramskapelle et il a pris sa retraite en 1920. Il reçut huit distinctions belges et neufs distinctions étrangères, e.a. le titre de "Grand Officier de la Légion d'Honneur", la "Destinguished Servia Medal", la "Croix de Guerre Française avec palmes", le "Grand Cordon o.c. d'Italie", le "Grand Cordon de 1ère classe Ordre Tigre Zébré" et la décoration de "Grand Officier St. Michel et St. Georges".

Lorsqu'il fit connaissance de la ville de Furnes durant la Première Guerre Mondiale, il mit tout en œuvre pour éviter que la petite ville côtière subisse le triste sort des villes du front. Certes, Furnes se trouvait derrière la ligne du front, mais elle était à portée de l'artillerie lourde allemande. C'est pourquoi le Général Michel prit l'initiative de protéger Furnes des tirs en interdisant explicitement les opérations militaires (belges et françaises): aucun militaire ne pouvait s'établir ou rester à Furnes, aucune colonne militaire ne pouvait s'y déplacer. En 1915 une ligne de tram fut même détournée pour éviter le centre de la ville. La route de contournement de Furnes fut reconstruite dans le même but. L'ennemi se rendit compte de cette neutralisation et, à quelques exceptions près, l'armée allemande s'est généralement abstenue de bombarder la ville.

L'importance des mesures prises par le général Michel a été immédiatement reconnue à Furnes. C'est durant la guerre que Honoré Ruyssen a modelé le profil de Michel, puis l'a coulé en une plaque de bronze avec l'inscription du texte français *Il prit des mesures efficaces pour conserver les monuments de la ville de Furnes*. Il fixa immédiatement la plaque sur la façade de sa pharmacie, Grand-Place 16. L'ironie du sort veut que la pharmacie de Ruyssen subisse d'importants dégâts durant la guerre.

Av. IL PRIT DES MESURES EFFICACES / POUR CONSERVER LES MONUMENTS / DE LA VILLE / DE / FURNES (en haut à gauche)
E. MICHEL / L^{T} GÉNÉRAL / 4 D.A. (à gauche, devant le buste)
(Monogramme de l'auteur) / HOMMAGE / DE L'AUTEUR (à droite du buste) / Au Front 1915 (sur la découpe de l'épaule)
Buste du lieutenant-général vers la gauche.
Signé en bas à gauche sur le buste: H. Ruyssen

Rv. En blanc.

1915, 310 x 400 mm, bronze.

Lorsque la ville fut occupée durant la seconde guerre mondiale, l'administration communale de Furnes a fait enlever le bas-relief pour le conserver dans les collections communales, où il se trouve toujours actuellement. Afin d'honnorer de manière permanente les mérites du général Michel, l' "Amicale du 20e Régiment de Ligne" prit l'initiative d'ériger un nouveau monument. Une plaque commémorative inspirée de l'œuvre de Ruyssens fut inaugurée en 1961 au coin du "Appelmarkt" et du «Grote Markt». Réalisée de la main de Louis Dupont, elle représente le général. Elle a pour dimensions 80cm x 102cm. Elle porte le texte suivant: BELLO SAEVISSIMO / MCMXIV – MCMXVIII / OMNIA VRBIS HVIS AEDIFICIA / PRVDENTISSIME SERVAVIT / L^{T}.- G^{L}. BARON / A.E. MICHEL DU FAING D'AIGREMONT / 1855 - 1931.

Bibliographie

Jan Van Acker & Luc Vandamme, *Nogmaals uit Veurne… medaillons en plaketten* in: het Jaarboek van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde, Koninklijke Vereniging, 2009, n° 5, p.78/80.

M. Jacobs, *Inventaris van de oorlogsgedenktekens van de twee wereldoorlogen in West-Vlaanderen*, dl. 2, Brugge, 1996, p. 398-399; *Veurne*, 11 augustus 1961; *Le Memorial du Général Michel à Furnes*, in *Vriendenkring der Oud-Strijders van het 20e Linieregiment 1914-1918*, november 1971, p. 3, 13, 20-21.; L. Vanacker, *Generaal Michel, de redder van Veurne*, in *Westvlaamse Gidsenkring Westhoek*, 38 (2002), afl. 4, p. 3-24.

Carla Klein

beeldhouwster – medailleur

Mesdagstraat 49 hs
1073 HK Amsterdam, Nederland

Tel: 020-6767026
carlaklein@upcmail.nl
www.bronzen-beelden-carlaklein.nl

Numismatische Publicaties
Luc Vandamme

Jouvenel, vader en zoon – 49€
Adolphe Michaux, kunstenaar of ambachtsman – 29€
August Jacobs, sculpteur & médailleur – 10€
Charles Van der Stappen, van marmer naar brons – 17€
Alfons Mauquoy, aanvullingen – 17€
Raf Mailleux, beeldhouwer en medailleur – 24€
Marit Hartman, een monument kan zo groot zijn als een pink – 25€
Bestellen: luc.vandamme@pandora.be
☎ 0478 265202

46ste INTERNATIONALE NUMISMATISCHE BEURS

11 NOVEMBER 2014

"Evenementenhal Houtemveld" Sporthalstraat 12 – 3300 TIENEN
(van 7.30 tot 16 uur)

RESERVATIES: VOLZET!
Tot onze spijt moeten wij u melden dat al onze tafels reeds volzet zijn.
Wenst je u toch nog op de reservelijst te plaatsen, stuur ons dan een e-mail.
E-mail: numismatica.tienen@gmail.com

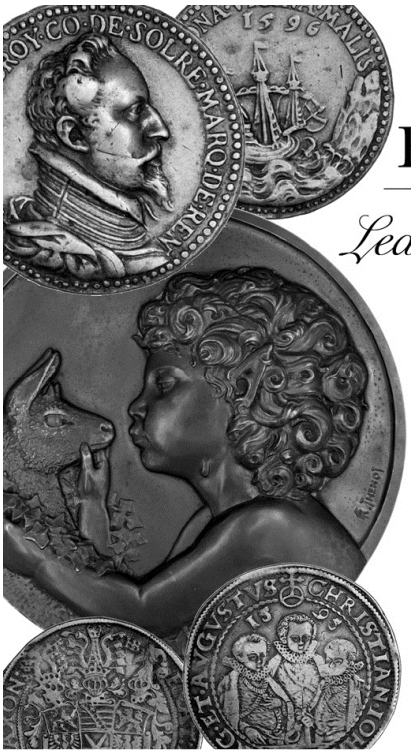

Fleur De Coin

Lea Vandenbruwaene

Lic. Kunstgeschiedenis

Burgstraat 139
B-9000 Gent

tel. 0032 (0)9 233 31 38
fax 0032 (0)9 225 93 97
gsm 0032 (0)477550213

info@fleurdecoin.be
www.fleurdecoin.be

EEN NIEUWE UITGAVE : **DE MEDAILLE IN DE KIJKER N° 6**

Titel	**Wensmedailles, De Prijs van Rome / Le Prix de Rome, Prometheus en de Mensheid**
Prijs	**19,5 € + verzendkosten (2,5€ België – 6,8€ buitenland)**
Uitgevoerd	**Volledig in zwart/wit, 60 pagina's.**
Aantal	**100 genummerde exemplaren**

Dr. Gabriël Stautemas schreef dit zeer uitgebreid en interessant artikel om te komen tot een sluitende definitie van "de medaille". Hij komt tot het volgende resultaat: *De medaille is een vlot reproduceerbare creatie in drie dimensies op handformaat (moet in één hand kunnen vastgehouden, bewonderd en gevoeld worden) waarvan de derde dimensie is gereduceerd tot hooguit een reliëf (onderscheid met bas-reliëf en klein sculptuur) en niet speciaal bedoeld om gedragen te worden (onderschei met ereteken en juweel). Dit zou een definitie kunnen zijn als we de opdrachten en werkstukken gebruikt door de "Grand Prix de Rome, gravure en médaille" en de meeste jaargiften van de Promotie van de medaille in beschouwing nemen.*
De tweezijdigheid zou in deze optiek een toegevoegde eigenschap zijn die toelaat een vierde dimensie (de tijd) in de creatie te betrekken, de momentopname wordt uitgebreid naar een verhaal. De verbinding tussen beide is de opstaande rand, waarop allerlei informatie over het atelier, het gebruikt materiaal en eventueel oplage kan vermeld worden.
Na lezing van dit zeer interessant werk kom je misschien zelf ook tot een definitie… wie durft de uitdaging aannemen?
IBAN BE30 7512 0356 1311 - BIC AXABBE22
Uitgave van de vzw Limburgse Commissie voor Numismatiek.

MAUQUOY®

Mauquoy Medal Company N.V.
Industriewag 12
2280 Grobbendonk
T: +32(0)14 50 79 10
F: +32(0)14 51 78 81
medal@mauquoy.com
www.mauquoy.com

scan mi

VAN GODEN EN GODINNEN EN DE “PRIX DE ROME”

LUC VANDAMME

Onlangs kon ik op een beurs een prachtige medaille kopen die me erg intrigeerde. Er staan een paar prachtige figuren op en de graveur is Charles Pillet (1869-1960).

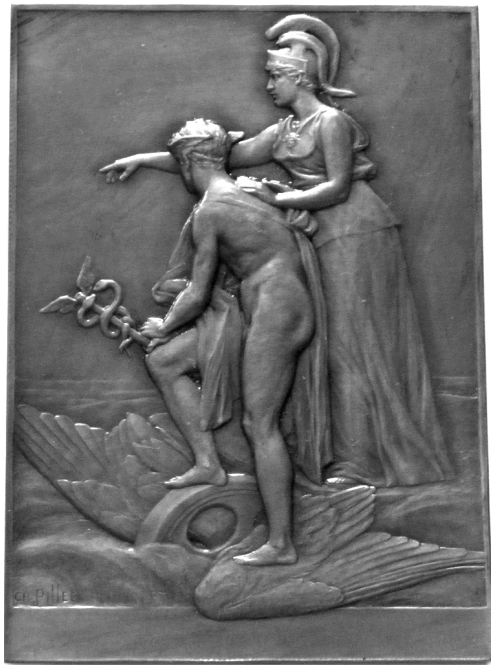

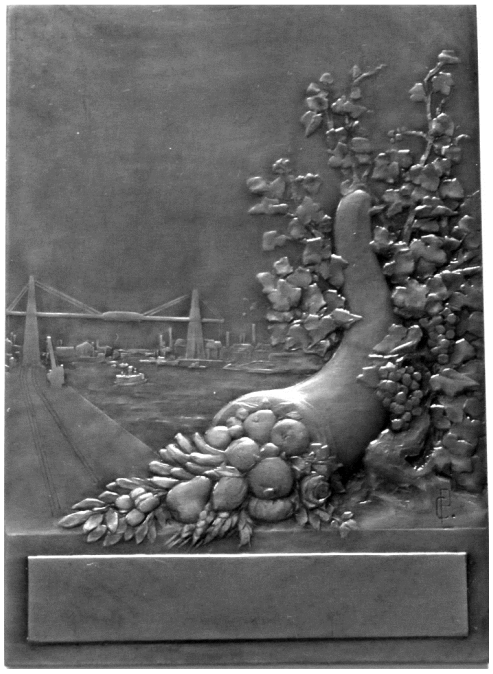

Vz. Geen tekst.

De godin Pallas Athena wijst, na de overwinning, Hèrmes de weg naar een voorspoedige toekomst. De zo goed als naakte Hèrmes staat afgebeeld met herautstaf en gevleugelde helm. Hij staat op een stel afgeworpen vleugels van de Duitse adelaar. Getekend onderaan links: CH. PILLET

Kz. Geen tekst.

Boven de ruimte voorzien voor een tekst of een naam staat een horen des overvloeds gevuld met vruchten en omkaderd met druivenranken als symbool van de komende voorspoed. Op de achtergrond zien we een rivier met een brug en de gebouwen van een stad.

87/88 x 62/63 mm, brons. Rand: BRONZE + muntteken van Parijs?

Athèna of Pallas Athène (Gr. Pallax = meisje)[9] is een Griekse godin en de dochter van oppergod Zeus. Zij is de godin van de oorlog: ze draagt een gepluimde helm, een lans en het schild Aigis. Maar ze is ook de godin van de vrede, de wijsheid, de welvaart en het recht. In Rome werd zij gelijkgesteld met Minerva. Oorlog en vrede kunnen op het eerste zicht een tegenstelling lijken maar na elke oorlog, als men die wijselijk niet heeft kunnen ontwijken, komt er een periode van grote welvaart.

[9] Dr. Adelaïde van Reeth, *Encyclopedie van de Mythologie,* Baarn, 1992.

Hèrmes is de Griekse god van de reizigers, wegen, kooplieden en handel kortom alles waar behendigheid en list aan te pas komt. Hij is de snelle bode van de goden, hij heeft daarom gevleugelde sandalen of een gevleugelde helm. Hij is tevens de schenker van de welbespraaktheid en overredingskracht. Hij heeft dikwijls zijn herautstaf (Grieks: Kèrukeion, Latijn: caduceus) vast, een met banden versierde olijftak omwonden met twee slangen. In Rome wordt hij gelijkgesteld met Mercurius.

Charles Philippe Germain Aristide Pillet (Parijs, 20/7/1869 – 1960)[10] is een Franse medailleur die een groot aantal prachtige medailles heeft gemaakt. Hij startte zijn studies in 1885 aan de *Ecole des arts décoratifs* en vervolgde in 1886 zijn opleiding aan de *Ecole des Beaux-Arts* waar hij de cursus beeldhouwwerk volgde tezamen met de cursus medailles bij Chaplain. In 1890 wint hij de *Grand Prix de Rome de gravure en médailles* met de medaille *Phorbas détachant de l'arbre Oedipe enfant.* Op de salons van 1895, 1896, 1900 en 1905 wint hij prijzen. In 1911 wordt hij *chevalier de la Légion d'honneur.* En in 1923 ontvangt hij de *médaille d'honneur.* Zijn stijl wijzigt niet en pas zeer laat volgt hij de richting art deco.

In die tijd is de medaille een belangrijke kunstvorm. In 1900 organiseert het *Österreichiche Museum für Kunst und Industrie* een tentoonstelling van medailles en plaketten en niet minder de 2.000 stuks worden er tentoongesteld!
Wat hield die fameuze *Prix de Rome* eigenlijk in?
Op 2 maart 1805 wordt door de *Académie des Beaux-Arts de Paris* een wedstrijd "gravure van medailles" ingericht voor jonge artiesten. Eerst onregelmatig qua tijdstip maar vanaf 1831 om de vier jaar en vanaf 1863 om de drie jaar. De prijs houdt een verblijf in van vier jaar in de Villa Médicis in Rome waarbij de kunstenaar een leefloon ontvangt en zijn reiskosten heen & terug betaald krijgt. De voorwaarden zijn:

1. Niet getrouwd zijn en wanneer men huwt gedurende die periode verliest men zijn beurs
2. Men mag zonder toelating Rome niet verlaten
3. Men dient elk jaar een aantal werken te produceren en die te onderwerpen aan het oordeel van het publiek

Pas vanaf 1903 worden ook vrouwen toegelaten. Tegelijk verblijven in de villa Médicis schilders, beeldhouwers en graveurs wat ongetwijfeld geleid heeft tot kruisbestuiving. Beeldhouwers en schilders maakten op die manier kennis met de medaille als kunstvorm.
Deze prijs was zeer belangrijk, men kreeg veel opdrachten en had daardoor geen financiële problemen. De Parijse Munt gaf altijd voorkeur aan winnaars van de *Prix de Rome.*

Deze medaille is een prachtig voorbeeld van een keerzijde die nauw aansluit bij de voorzijde en de nodige uitleg geeft bij wat zich afspeelt op de voorzijde. Athèna wijst Hèrmes naar het geluk en de voorspoed gesymboliseerd op de keerzijde door de horen des overvloeds.[11]

---

[10] Nicolas Maier, *L'art de la médaille en France, 1870 – 1940,* München, 2010, p. 247 e.v.
[11] 16. Auktion Münzen und Banknoten Monasterium – Martin Brokmeier – 24/25 mai 2004 – nr. 2150 – inzetprijs: 85€.

EEN NIEUWE UITGAVE VAN DE VZW PROMOTIE VAN DE MEDAILLE
FLASH MEDAILLES SPECIALE EDITIE 2014 / FLASH MÉDAILLE ÉDITION SPÉCIALE 2014

Titel	**Vol bewondering voor Pisanello, Griet Jonker, Medailleur.**
Uitgevoerd	**Volledig in zwart/wit**
Auteur	**Luc Vandamme**
Aantal	**100 exemplaren**

Griet Jonker ontwierp al 21 numismatische voorwerpen waarvan 1 muntstuk. En hiermee was zij tot op heden de enige vrouwelijke medailleur die voor de Koninklijke Munt een munt ontwierp en dat op uitdrukkelijke vraag van koningin Paola, die zij op dit muntstuk afbeeldde. Haar portretten zijn beeldig en kennen doen we haar van de medaille met het portret van Orlandus Lassus dat zij maakte voor de vzw Promotie van de Medaille. Zij is tevens de enige mij bekende medailleur die gebruik maakt van gietsteen om haar prachtige medailles uit te voeren. Een volledige catalogus.

Titel	**Quand la petite histoire méconnue d'une médaille d'un de nos rois est rattrapée par la grande histoire de 1935 à 1940.**
Uitgevoerd	**Samen met bovenstaande catalogus**
Auteur	**Jean-Claude Orban**
Aantal	**100 exemplaren**

Jean-Claude Orban beschrijft een bijzonder interessante geschiedenis die hij op het spoor kwam na een bezoek aan de archieven van de Munt te Parijs.

Prijs	**19,5€** + verzendkosten (2,5€ België + 6,8€ buitenland) En dit voor beide werken samengebonden, 60 pagina's.
IBAN	BE09 2100 2975 0457 / BIC GEBABEBB

EEN NIEUWE UITGAVE : **DE MEDAILLE IN DE KIJKER N° 5**

Titel	**De Familie Pauwels**
Prijs	**19,5 € + verzendkosten (2,5€ België – 6,8€ buitenland)**
Uitgevoerd	**Volledig in kleur**
Aantal	**100 exemplaren waarvan de eerste 50 exemplaren met een kunstwerk van de hand van Hedwig Pauwels**

Hedwig Pauwels (1934) studeerde sierkunsten, publiciteit en binnenhuisarchitectuur. Hij ontwierp muurschilderijen, wandtapijten, vloermozaïeken, glasramen, meubilair & meubeldecoratie. Nadien volgde nog een opleiding tot goudsmid. Hij verloor zijn hart aan de exlibris maar maakte ook een aantal **schitterende** medailles. Leden van de Promotie kennen hem van de jaargift van 2008, **de vrede.** Maar er zijn nog zoveel mooie medailles van zijn hand.
En waarom als titel *De familie Pauwels*? Wel ook zijn vader, Achiel, behaalde als kunstenaar mooie prijzen. En de zoon van Hedwig, Audi Pauwels, maakte ook al enkele merkwaardige alhoewel hij in Hasselt al een stevige reputatie heeft als juwelier. Wees er snel bij en verwerf dit mooie kunstwerk van Hedwig Pauwels.
IBAN BE30 7512 0356 1311 - BIC AXABBE22
Uitgave van de vzw Limburgse Commissie voor Numismatiek.

BELANGRIJK / IMPORTANT

Vanaf heden kan U intekenen op het tweetalig boek (Ned/Fr):
Depuis aujourd'hui vous pouvez souscrire sur le livre bilingue (Fr/Ned):

Portretten van de Belgische adel op medailles sinds 1830 tot op heden
Portraits en médailles de nobles belges depuis 1830 à nos jours

Dit uitgebreid werk (300 pagina's en met een gewicht van meer dan 1 kilo), dat tot stand kwam in samenwerking met de *Vereniging van de Adel in het Koninkrijk België vzw,* laat ons de Belgische geschiedenis beleven via geadelde personen, die allen van grote betekenis waren voor ons land.

Ce travail étendu (300 pages et avec un poids de plus d'un kilo), en collaboration avec *l'Association de la Noblesse du Royaume de Belgique a.s.b.l.*, laisse nous lire notre histoire belge par les personnes nobles qui étaient tous de grande importance pour la Belgique.

Alle medailles zijn afgebeeld in zwart/wit. De voorintekenprijs bedraagt 49€ te verhogen met de kosten van port & verpakking in België van 5€ (buitenland 11€). De prijs achteraf bedraagt 59€ te verhogen met de kosten. Slechts een zeer kleine oplage is beschikbaar voor de leden van de vzw Promotie van de Medaille.

Tous les médailles sont représentées en noir et blanc. Le prix de souscription s'élève à 49€ à augmenter avec les frais de port et d'emballage en Belgique de 5€ (étranger 11€). Après le prix est 59€ à augmenter avec les frais de port. Il n'y a qu'une petite tirage disponible pour les membres de l'a.s.b.l. Promotion de la Médaille.

Meer dan 75 medailleurs komen aan bod en meer als 200 edellieden worden geportretteerd! Indien technisch mogelijk wordt bij het boek een CD-Rom geleverd met de foto's.
Plus de 75 médailleurs ont fait le portrait de plus de 200 personnes nobles!

Storting op rekening IBAN BE30 7512 0356 1311 vzw Limburgse Commissie voor Numismatiek
BIC AXABBE22
Levering eind september.

CoinArtXL

Numismatica Herentals EGMP vierde zijn 10-jarig bestaan met een schitterende tentoonstelling die liep van 17 mei 2014 tot en met 8 juni 2014. Zeker de moeite voor medailleliefhebbers en in het bijzonder voor liefhebbers van Alfons Mauquoy. Zijn muntontwerp, 20 frank 1934, stal daar, 80 jaar na datum, de show. Trouwens van dit muntontwerp werd een herinneringspenning geslagen met een oplage van 50 ex. In alpaca (10€) en 10 ex. In zilver (45€).

Schaal 2:1

En de locatie was ook schitterend… de Lakenhal! Een schitterend gebouw waarvan een zaal op heden nog gebruikt wordt als trouwzaal. Speciaal was het houtsnijwerk. De beeldenaars van de verschillende koningen werden uit het hout gesneden, zeer secuur en met de nodige aandacht. Proficiat aan deze kunstenaars (enkele zijn trouwens nog te koop).
Voor de liefhebbers van lectuur over Alfons Mauquoy, van de twee boeken, zowel de oude uitgifte uit 1988 als het vervolg uit 2013, zijn nog enkele exemplaren beschikbaar. Neem hiervoor contact op met rudi.dillen@telenet.be
Aan iedereen die aan dit evenement heeft meegewerkt, een dikke proficiat!

GIOVANNI CAVINO

Giovanni Cavino, een Italiaanse medailleur, en tijdgenoot van Benvenuto Cellini, werd geboren te Padua in 1499 of 1500. Hij maakte vooral medailles van bekende personaliteiten uit Padua o.a. juristen en universiteitsprofessoren. Maar het best is hij gekend voor zijn imitaties van Romeinse bronzen munten gekend met de naam “Paduaners”. Inderdaad, elke rechtgeaarde verzamelaar van Romeinse munten uit die tijd die in zijn collectie een belangrijk ontbrekend stuk had, doordat het onvindbaar of onbetaalbaar was, ging bij Cavino te rade en liet door hem het ontbrekend stuk of nog beter een ongekende variant ervan, bijmaken. Het waren dus vervalsingen uit de Renaissancetijd en ze zijn meestal zelfs meer gezocht en dus duurder dan de originele stukken. Zo ook de hieronder beschreven sestertius van keizer Domitianus die regeerde van 81 tot 96 n.X.

Voorzijde
IMP CAES DOMIT AVG GERM COS XII CENS PER PP
Het gelauwerd hoofd van Domitianus naar rechts.

Keerzijde
PONT MAX TR P VII LVD SAEC SC
Domitianus gezeten op een troon ontvangt een offergave van een vrouw met een kind. Voor hem staat de offerschaal. Opzij van de troon staan de letters SVF P.D. en achter hem de tempel.

Ø30mm, brons.

Bibliografie
R.H. Lawrence, *The Paduans. Medals by Giovanni Cavino*, p. 14, n° 40 dat de volgende kenmerken vertoont op de voorzijde: COS XVII en op de keerzijde: TR.P. VIII.

Het originele stuk heeft op de keerzijde de tekst: COS XIIII LVD SAEC S.C. (Cohen, VII, p. 80, n° 305). Het hierboven beschreven stuk is dus een variant van de n° 40 beschreven door Lawrence. Hij vermeldt trouwens nog de volgende drie varianten waarvan niet bewezen is dat ze van de hand van Cavino zijn:

1. Vz. IMP CAES DOMIT AVG GERM COS XIIII PERP P.P. / Kz. TR.P.VII
2. Vz. IMP CAES DOMIT AVG GERM COS XII CENS PER P.P. / Kz. TR.P.VIII-SPQQO
3. Vz. IMP CAES DOMIT AVG GERM COSXIIII CENS PER P.P.

Deze “medailles” zijn dus zeer gezocht!

BELANGRIJK BERICHT
IMPORTANT

Voor de nieuwe leden en de geïnteresseerde leden organiseren we een kennismakingsnamiddag in het Penningkabinet te Brussel (onderdeel van de Koninklijke Bibliotheek – Keizerslaan 4 – 1000 Brussel) op vrijdag 26 september om 14 u en dit voor een kleine groep geïnteresseerden. Wie eerst inschrijft komt eerst aan de beurt.
Een unieke kans om kennis te maken met de rijke medaillecollectie en de werking en organisatie ervan.
Inschrijven bij: Luc_Vandamme@outlook.com (zie mijn gegevens in de Flash). Kostprijs 5€ ter plaatse cash te betalen. Uw inschrijving wordt bevestigd.

Pour les nouveaux membres et les membres intéressés nous organisons une première rencontre avec la collection du Cabinet de Médailles (Bibliothèque Royale – rue de l'Empereur 4 – 1000 Bruxelles) vendredi le 26 septembre à 14 h et ça pour une petit group de membres. Il faut donc s'incrire très vite!
Inscription chez: luc_Vandamme@outlook.com. Prix 5€ à payer cash sur place. Votre inscription sera confirmé.

NUMISMATICA TIENEN HERDENKT 100 JAAR GROOTE OORLOG

Ter gelegenheid van de herdenking *100 jaar Groote Oorlog* heeft Numismatica Tienen een prachtige medaille laten slaan van 37 mm, in zilver, maillechort en similor, op de persen van de Koninklijke Munt te Brussel. De medaille is ontworpen door de heer **Luc LUYCX**. Hij werkt voor de Koninklijke Munt en is ook de ontwerper van de voorzijde van alle euromunten in 1996.

Op de voorzijde is het monument afgebeeld dat aan de Oplinterse Poort staat in Tienen. Het werd gerealiseerd door beeldhouwer **Hippolyte LEROY** en opgericht door de *Vriendenkring van Overlevenden van de Slag bij Sint-Margeriete-Houtem* op 18 augustus 1914 . Het monument werd geschonken aan de stad Tienen op 19 augustus 1923.
Bovenaan: DE SLAG BIJ SINT-MARGRIETE-HOUTEM en onderaan 18.8.1914 – 18.8.2014.
De keerzijde is gewijd aan de vijfenveertigste verjaardag van Numismatica Tienen.

Prijs
Versie in maillechort, ø 37 mm en 22 g, slagaantal 100 exemplaren (muntslag), kostprijs 15 €.
Versie in similor, ø 37 mm en 22 g, slagaantal 100 exemplaren (medailleslag), kostprijs 15 €.
De medailles in zilver zijn niet meer beschikbaar.
De medailles dienen te worden besteld en dit kan uitsluitend via voorafbetaling op de bankrekening IBAN: BE80 0010 2601 5577 BIC: GEBABEBB van Numismatica Tienen.
Indien u uw bestelling bij u thuis wenst te ontvangen gelieve dan uw bedrag te verhogen met 3.85 euro.
De medailles zijn ook beschikbaar op 11 november 2014 tijdens onze Internationale Numismatische Beurs.
Pierre Degel